

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Närings-, trafik- och miljöcentralen
 Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Dikningsammanslutningar: En näring i förändring

28.3.2017
Petter Höglund

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus,
 Ympäristö- ja luonnontaloustutkimus, Vesistöyksikkö,
 Ari Salmisen/Petter Höglund

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Närings-, trafik- och miljöcentralen
 Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Grundtorrläggningens historia

- Små gårdar och många bönder
- Det allmänna intresset låg enbart i att utveckla näringen

Statens historiska roll

- Staten har ansvarat för grundtorrläggningen av åkerarealer mellan åren 1883 och 1990-talet
- Planering, avtal, finansiering, förverkligande och övervakning
- Efter att arbetet utförts har projektet överlåtits till dikesbolagen som därefter ansvarat för underhållet av vattenleder och konstruktioner.
- Deltagandet i underhållet baseras på nyttotagarna

Egentliga Finlands NTM-central, Ari Salmisen/Petter Höglund

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Närings-, trafik- och miljöcentralen
 Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Torrläggningen idag

- Gårdarna och lägenheterna har växt och växer fortsättningsvis
- Böndernas antal minskar
- Arrendejordbruk blir mer vanligt
- Kraven på vattenvårds- och miljöskydd ökar
- Utförandet snabbare än planeringen

Grundtorrläggning idag (Statens roll)

- Staten har av sagt sig roller inom grundtorrläggning
 - Övervakning av underhållsplan (början av 90-talet)
 - Förverkligandet av projekt (under 90-talet)
 - Planering av torrläggningsprojekt (2000-talet)
 - Beviljande av rättestödsån (2010-talet)
- NTM-centralen stöder fortfarande grundtorrläggningsprojekt (ca 2,5 milj. €/år)

Egentliga Finlands NTM-central, Ari Salmisen/Petter Höglund

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Närings-, trafik- och miljöcentralen
 Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Grundtorrläggning i framtiden

- Planeringen har överförs till privata aktörer
- Finansieringen överförs till landskapen
- Rådgivning och styrning överförs till rådgivningsorganisationer och serviceproducenter
- Dikningsförrättningar stannar kvar som statens ansvar
- Små dikeströmmar sköts av kommuner och landskap
- Den rättsliga övervakningen sköts av staten
- Behovet av torrläggning är fortsatt det samma

Egentliga Finlands NTM-central, Ari Salmisen/Petter Höglund

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Närings-, trafik- och miljöcentralen
 Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Problem

- Dikesbolagets aktiva verksamhet har lagts ner – bolaget ligger i dvala
- Underhåll av vattenlederna fördröjs
- Nyttotagarna har svårigheter att "väcka bolaget till liv"
- Dokumenterna är försvunna eller inte uppdaterade
 - NTM-centralens arkiv
- Kunskap, tid och vilja
- Vattenlederna har återgått till naturtillstånd och rensningarna uppfyller inte målsättningarna för vatten- och miljöskydd
 - Aktivering kräver styrning

Egentliga Finlands NTM-central, Ari Salmisen/Petter Höglund

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Närings-, trafik- och miljöcentralen
 Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Alternativ: Dikningsdisponent?

- När statens roll förändrats behövs styrningen av diknessammanslutningarna.
- Uppgifter
 - Underhåll av sammanslutningens verksamhet
 - Uppföljning av rensningsbehovet
 - Uppdatering av kostnadsfördelning
 - Uppgörande av rensningsplaner
 - Ansvara för att trygga finansiering
 - Upphandling av entreprenader
 - Övervakning av projektet utförande
- Utöver dessa även styrning, myndighetssamarbete och nya avtalsdikningar
- Medför dock en tilläggskostnad

Egentliga Finlands NTM-central, Ari Salmisen/Petter Höglund

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Närings-, trafik- och miljöcentralen
 Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Vanliga frågor

Petter Höglund/
 Eva-Stina Bredgård
 28.3.2016

7

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Närings-, trafik- och miljöcentralen
 Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Vanligt telefonsamtal till NTM-centralen

Ja hej! Vi har ett utfallsdik hi je i byin som sku behöv böri rensas upp. Hur ska vi jär? "Di" sa man sku ring åt tög.

Jo, he borda no finnas na bolag. E vor rensa i slute på 80-talet minns ja, men sedan he ha int ja hört najnting å na paper på e har int ja heider.

Hmm, Nå, int har ja najn tålan nomro.

Jaha, ja e je ådron på nåse i Såndom som vi sku vill dik ur.

Já, just he jer e!

Hej, ja vi jobbar dagligen med dikningsärenden. Rensningsförfarandet beror på om det finns underhållsskyldighet för diket... vet du om det finns något aktivt dikningsbolag på området?

Precis. Vi har alla dikningsplaner här i arkivet. Men det underlättar om vi vet förrättningsnummern. Känner du till den?

Okej, men om du kan beskriv lite närmare var diket ligger så kan jag titta på datom. Vi har nästan alla dikningsbolag inritade i vårt kartprogram.

Jahaa, vi ska se nu då. Är det vattenleden som rinner under Markvägen?

8

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Närings-, trafik- och miljöcentralen
 Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Vanligt telefonsamtal forts.

Ja he sku no va som hitta he!

Jaha, nå man e låter prins e de...men hödd, kan man få na bidrag för e je rensase?

Nå så fort som möjligt! All sejnast vill vi böri nö på höstin! Sku vi måst hald najt möte nö föri vi böri gräv elo hur gar e tåt?

Bra. Det finns nog ett dikningsbolag. Förrättningsnummern är 1056 va 1. Jag kan titta om vi redan har dikningsplanen inscannad, isåfall kan du få den nästan direkt...

Tyvärr har vi inte den planen inscannad, så jag måste beställa den från arkivet. Det tar nog ett par veckor innan vi får den. Sen kan vi skanna in den och så kan du få planen antingen per e-post eller också kommer du hit med USB-minne så för vi över materialet.

Nej tyvärr inte för underhåll av diken. Stöd kan man få bara för nya grundförädlingsprojekt, alltså ifall ni måste beställa en ny plan. När har ni tänkt att rensa ådron?

9

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Närings-, trafik- och miljöcentralen
 Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Vanligt telefonsamtal forts.

Ja, ni måste nog väcka upp bolaget. I dikningsplanen finns bolagets stadger, så där kan ni se hur ni ska sammankalla stämman. Ni kan också kalla till möte genom att sätta annons i tidningen 7 dagar före stämman hålls. På stämman väljer ni nya ombudsmän eller sysslomän och beslutar om rensningen. Om ni vill kan någon från NTM-centralen vara med på mötet.

Okej, nå ja får vänt nu tå tårt du ringer åt me?

Ja, vi hör av oss når planen är inscannad.

Har ni fler frågor?

10